

E-qeydiyyatın tətbiqi haqqında

Son illərdə biznes mühitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində həyata keçirilmiş tədbirlər nəticəsində Azərbaycan Respublikasında biznesə başlama prosedurları əsaslı surətdə sadələşdirilmişdir. Belə ki, 2011-2012-ci illərdə ölkəmizdə aparılmış **“E-qeydiyyat” islahatı** sahibkarların biznesə başlaması prosedurlarını əhəmiyyətli dərəcədə asanlaşdırmasına şərait yaratmışdır.

Fərdi sahibkarların “e-qeydiyyat” sistemi 2011-ci ilin 1 iyul tarixdən başlamaqla müvəffəqiyyətlə tətbiq edilməkdədir. 01.01.2018-ci il tarixədək Azərbaycanda 89 min fərdi sahibkarın qeydiyyatı bu üsulla aparılmışdır. 2012-ci ilin nəticələrinə görə hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyətini həyata keçirən fiziki şəxslərin 70%-i vergi orqanına getmədən internet vasitəsilə vergi uçotuna dayanmışdır.

Fiziki şəxslər vergi uçotuna dayanmaq üçün Vergilər Nazirliyinin İnternet Vergi İdarəsində “Fərdi sahibkarların onlayn qeydiyyatı” bölməsinə (<https://www.e-taxes.gov.az/#>) daxil olaraq vergi qeydiyyatından keçirlər.

2012-ci ilin fevral ayından isə Azərbaycan Respublikasında yerli investisiyalı məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlərin də qeydiyyatı elektron üsulla aparılmaqdadır. **Kommersiya hüquqi şəxslərin “e-qeydiyyat” sisteminin** tətbiqi üçün Azərbaycan Respublikasının 4 qanunvericilik aktına dəyişikliklər edilmişdir. Bu qanunların qüvvəyə minməsi yerli investisiyalı məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlər üçün qeydiyyat öncəki prosedurlara olan tələbləri tamamilə aradan qaldırmış və elektron imzadan istifadə etməklə sənədlərin qeydiyyat orqanına təqdim etmə imkanını yaratmışdır.

Qanunlara edilmiş dəyişikliklərlə aşağıdakı linklərdə tanış olmaq olar:

- <http://www.taxes.gov.az/?name=qanun&news=931> (“Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında” Azərbaycan Respublikasının 12 dekabr 2003-cü il tarixli 560-IIQ №-li Qanunu (2.0.10-2.0.13, 4.3, 4.6, 5.4.1, 5-1(5-1.1-5-1.8), 11.3.1-1, 12.12 və 14.2.2-cü maddələr));
- <http://www.taxes.gov.az/?name=qanun&cat=4> (Azərbaycan Respublikasının 28 dekabr 1999-cü il tarixli 779-IQ №-li Qanunu ilə təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikasının Məillı Məcəlləsinin 87.2-ci və 90.2-ci maddələri);

- <http://www.taxes.gov.az/?name=qanun&cat=4> (Azərbaycan Respublikasının 11 iyul 2000-ci il tarixli 906-IQ №-li Qanunu ilə təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətlər Məcəlləsinin 200-1-ci maddəsi);
- <http://www.taxes.gov.az/?name=qanun&news=283> (“Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının 4 dekabr 2001-ci il tarixli 223-IIQN №-li Qanununun 20-1.3-cü maddəsi).

E-qeydiyyat sisteminin tətbiqi hüquqi şəxsləri dövlət qeydiyyatı ərəfəsində yerinə yetirilməli olan 3 məcburi prosedurdan keçmək zərurətini tamamilə aradan qaldırmış və ümumilikdə qeydiyyatın aparılmasına sərf edilən müddəti **2** günədək azaltmışdır. Nəticədə hüquqi şəxslərin biznesə başlama proseduraları əhəmiyyətli dərəcədə sadələşmişdir.

İslahatdan əvvəl və islahatdan sonra yerinə yetirilən proseduralar

Prosedurun adı	İslahatdan əvvəl (kağız daşıyıcılarında)			İslahatdan sonra (e_qeydiyyat)			Qanuni əsasları
	prosedurların sayı	Vaxt (gün)	Dəyər AZN	prosedurların sayı	Vaxt	Dəyər AZN	
Hüquqi ünvan sənədi	1	1	0	0	0	0	http://www.taxes.gov.az/?name=qanun&news=473
Notarial təsdiq	1	1	30	0	0	0	http://www.taxes.gov.az/?name=qanun&news=473
Ödənişlərin aparılması	1	1	31	0	0	0	http://www.taxes.gov.az/?name=qanun&cat=4 http://www.taxes.gov.az/?name=qanun&news=283
Qeydiyyat	1	3	0	1	1	0	http://www.taxes.gov.az/?name=qanun&news=473
Möhür	1	1	4-40	0	0	0	
Elektron imzanın alınması	0	0	0	1	1	18 AZN	
Cəmi:	5	7	65	2	2	18 AZN	

01.01.2018-cü il tarixə **21502** yerli investisiyalı məhdud məsuliyyətli cəmiyyətin qeydiyyatı bu mütərəqqi üsulla aparılmışdır. Təhlil göstərir ki, son dövrlərdə biznesə hüquqi şəxs yaratmaqla başlayan sahibkarlar daha tez-tez e-qeydiyyat xidmətdən yararlanırlar. Belə ki, 2017-ci ilin yekunlarına görə e-qeydiyyatın xüsusi çəkisi ümumi

Azərbaycan Respublikasında kommərşiya hüquqi şəxslərin e-qeydiyyatının tətbiq edilməsi barədə məlumat Avropa İttifaqının Şərğ Tərəfdaşlığı təşəbbüsü çərçivəsində “İqtisadi İnteqrasiya və AI siyasətinə uyğunlaşma” platformasının “Kiçik və orta sahibkarlıq” Paneli tərəfindən hazırlanmış “Müəssisə siyasətinin həyata keçirilməsi Hesabatı”na, Müstəqil Dövlətlər Birliyinin İqtisadi Şurası tərəfindən qəbul edilmiş “MDB İştirakçı Dövlətlərinin iş mühiti, investörlərə güzəşt, azad iqtisadi zonalar, sənaye və elmi-texniki parklar barədə İcmal”a daxil edilmişdir.

2012-ci ilin sonlarında Azərbaycan Respublikasının Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyi tərəfindən keçirilmiş respublika müsabiqəsində “Ən yaxşı elektron dövlət xidməti” nominasiyasında Vergilər Nazirliyinin “Kommərşiya hüquqi şəxslərin e-qeydiyyatı” layihəsi qalib elan edilmişdir.

Yerli investisiyalı məhdud məsuliyyətli cəmiyyətin qeydiyyatdan keçirilməsi üçün e-imza kartınızla Vergilər Nazirliyinin İnternet Vergi İdarəsində **<https://login.e-taxes.gov.az/login/>** linkinə daxil ola bilərsiniz.